La Sala Radio

REGAL DE OPERĂ CU ELENA MOŞUC ŞI EDUARD TUMAGIAN

(Costin Popa – 18 decembrie 2005)

O veche tradiţie a Societăţii Române de Radiodifuziune, aceea de a dedica operei importante momente ale stagiunii orchestrei sale simfonice, a fost reluată în ultimii ani de conducerea Formaţiilor Muzicale Radio. Titluri care nu figurează pe afişul primei scene lirice naţionale au fost programate concertant, cu solişti de renume, spre satisfacţia publicului meloman, întotdeauna participativ şi entuziast la extrem.

Alegerile au fost orientate în jurul rolurilor acestui mare artist care este baritonul Eduard Tumagian, anul 2005 aducând pe podium şi o altă aclamată vedetă a eşichierului internaţional de operă, oaspete constant în teatrele de marcă ale lumii, soprana Elena Moşuc. După prezenţa lor pe podium în ianuarie, pentru **Puritanii** de Bellini, iată că acest mijloc de decembrie i-a reunit pe cei doi într-un concert de arii şi duete, agrementat cu pagini orchestrale şi corale din opere în interpretarea Orchestrei Naţionale şi a Corului Radio.

O nouă demonstraţie de virtuozitate belcantistă a venit din partea Elenei Moşuc, strălucită maestră a genului care nu a pierdut prilejul să-şi etaleze minunatele calităţi: rafinamentul în cânt, omogenitatea liniei, arta pianissimelor acute şi supraacute, a atacurilor şi susţinerii cu moliciune de catifea – ca o mângâiere – a frazelor muzicale, abilitatea de a executa acel rar procedeu tehnic messa di voce (încheierea Cântecului Viljei din **Văduva veselă**, oferit ca bis),implicarea emoţională şi precisa conturare caracterologică (de la plutirea Julietei lui Gounod şi până la trepidaţia Gildei din finalul actului secund din **Rigoletto**). Elena Moşuc a fost minunată şi în celelalte pagini, alese din **Somnambula** (oare de ce n-a cântat şi cabaletta ce împlineşte aria Aminei?), **Rândunica** (din nou, sunete eterate, ca într-un vis) şi **Rigoletto** (scena ultimă a operei).

Măiestria lui Eduard Tumagian a stat întotdeauna într-o analitică profundă subsumată profilurilor personajelor. Nimic nu a rămas exterior, placid, amorf. Trăirea ardentă a venit ca un pandant al unui glas amprentat cu rezonanţe preţioase. Baritonul a gândit până în cele mai ascunse ascunzişuri specificitatea rolurilor, a colorizat, a expus totul cu debordantă dăruire. A dovedit-o şi acum, în ariile şi duetele interpretate alături de Elena Moşuc. Tumagian este un artist al scenei şi acest lucru îşi pune patina asupra tălmăcirilor sale, întotdeauna intense şi exprimate teatralizat, puternic, convingător. Monologul lui Gérard din **Andrea Chénier**, duetele din **Rigoletto** (**Sì, vendetta, tremenda vendetta** a fost intens solicitat ca bis), **Te-Deum**-ul din **Tosca** au fost tot atâtea momente de dramaturgie autentică iar finalurile lor au încoronat o artă care nu se întâlneşte la tot pasul.

Dirijorul Victor Dumănescu, experimentat, temperamental şi simpatic, este un profesionist cunoscător al partiturilor de operă, a dovedit-o prin tempii corecţi, prin impulsurile energice, prin tensiunea nu o dată indusă evoluţiei melodice. În anumite secvenţe nu l-am înţeles: preferinţa pentru sonorităţile puternice ale alămurilor (în mare formă!) a pus în inferioritate, pe alocuri,

corzile (Uvertura **Cavaleria uşoară** de Suppé), forţa dezlănţuită de tutti orchestral nu a menajat soliştii (**Andrea Chénier**, **Rigoletto** – finalul actului al II-lea, **Tosca**) iar "coroana" pusă neşteptat în ultimele măsuri ale corului ţiganilor din **Trubadurul** m-a aruncat brusc într-o lume a aleatorului, proprie unor demult abandonate licenţe. Echilibrul obligatoriu între concepţia dirijorală şi urmărirea precisă a intenţiilor soliştilor a fost bine împlinit, orice sămânţă de decalaj fiind rapid anihilată.

Ansamblurile au funcţionat fiabil, cu sunet îngrijit şi masiv clădit. Se simte la instrumentişti preocuparea pentru supleţe, pentru diversitatea expresivă şi reuşitele sunt notabile, inclusiv în paginile eminamente orchestrale. Corul pregătit de Dan Mihai Goia şi-a dovedit nu o dată versatilitatea în variate genuri, acum fiind teritoriile romantic şi verist cele care i-au oferit spaţiul de demonstraţie. Să numim aici bunele realizări din operele **Paiaţe** (interpretul lui Canio – posesorul unui ferm Si natural acut în scurta intervenţie A venti tre ore – rămâne anonim din punctul de vedere al programului de sală deşi nu merită), **Freischütz, Evgheni Oneghin, Faust, Cavalleria rusticana, Don Pasquale** (mai puţin întâlnit în interpretarea unui cor academic), **Tosca**.

La Studiul „Mihail Jora”, concertul Elena Moşuc – Eduard Tumagian a fost cu adevărat un cadou de înaltă ţinută artistică oferit spectatorilor bucureşteni şi ascultătorilor Radio din toată ţara, în preajma Crăciunului şi Anului Nou 2006.